

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2004
IV. volební období

625

Návrh

poslanců Pavla Severy a dalších

na vydání

**zákona, kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění
pozdějších předpisů**

Z á k o n

ze dne.....,

kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 120/1962 Sb., zákona č. 53/1963 Sb., zákona č. 56/1965 Sb., zákona č. 81/1966 Sb., zákona č. 148/1969 Sb., zákona č. 45/1973 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákonného opatření č. 10/1989 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 47/1990 Sb., zákona č. 84/1990 Sb., zákona č. 175/1990 Sb., zákona č. 457/1990 Sb., zákona č. 545/1990 Sb., zákona č. 490/1991 Sb., zákona č. 557/1991 Sb., nálezu Ústavního soudu ČSFR ze 4.9.1992, publikovaného v částce 93/1992 Sb., zákona č. 290/1993 Sb., zákona č. 38/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu ČR č. 91/1994 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 19/1997 Sb., nálezu Ústavního soudu ČR č. 103/1997 Sb., zákona č. 253/1997 Sb., zákona č. 92/1998 Sb., zákona č. 112/1998 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 167/1998 Sb., zákona č. 96/1999 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 210/1999 Sb., zákona č. 223/1999 Sb., zákona č. 238/1999 Sb., zákona č. 305/1999 Sb., zákona č. 327/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 101/2000 Sb., zákona č. 105/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 405/2000 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 139/2001 Sb., zákona č. 144/2001 Sb., zákona č. 256/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., zákona č. 3/2002 Sb., zákona č. 134/2002 Sb., zákona č. 285/2002 Sb., zákona č. 482/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 276/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 52/2004 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. V § 29 se v odstavci 1 vypouští slova „jednak trest odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let, jednak“ a slova „Výjimečný trest může být uložen jen za trestný čin, u něhož to tento zákon ve zvláštní části dovoluje.“

Odstavec 2 se vypouští.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2 a v tomto odstavci se vypouští u trestného činu vraždy slovo „odst. 2“ a za slova „trestný čin vraždy podle § 219,“ se doplňují slova „trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 4, trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 4, trestný čin obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku podle § 246 odst. 4, trestný čin loupeže podle § 234 odst. 4, trestný čin brání rukojmí podle § 234a odst. 3, trestný čin vydírání podle § 235 odst. 4, trestný čin ublížení na zdraví podle § 222 odst. 3“. Dále se vypouští v tomto odstavci pod písmenem b) slova „nad patnáct až“.

Doplňuje se nový odstavec 3 který zní:

„Trest odnětí svobody na doživotí soud neuloží pachateli, který znovu spáchal trestný čin uvedený v odst. 2, ač již byl pro takový trestný čin potrestán, pouze za podmínky, že uložení takového trestu nevyžaduje účinná ochrana společnosti.“

2. V § 36 se vypouští poslední věta.

3. V § 39 se v odstavci 1 slovo „patnáct“ nahrazuje slovy „dvacet pět“.

4. V § 42 se v odstavci 2 v první větě nahrazuje slovo „patnáct“ slovy „dvacet pět“ a vypouští se poslední věta.

5. V § 44 se v odstavci 2 v první větě nahrazuje slovo „patnáct“ slovy „dvacet pět“ a vypouští se poslední věta.

6. V § 62 se v odstavci 1 vypouští slova „nebo osoba odsouzená k výjimečnému trestu odnětí svobody (§ 29 odst. 2)“.

V § 62 se v odstavci 2 vypouští slova „odnětí svobody na doživotí“.

7. V § 91, § 92 odst. 2, § 93, § 93a odst. 3, § 95 odst. 2, § 96 odst. 2, § 97 odst. 3, § 105 odst. 4, § 114, § 179 odst. 3, § 180a odst. 2, § 180c odst. 2, § 219 odst. 2, § 259 odst. 1, § 262 odst. 3, § 263 odst. 3, § 263a odst. 3, § 264, § 265 odst. 3, § 273 odst. 3, § 275 odst. 3, § 279 odst. 3, § 280 odst. 3, § 282 odst. 3, § 285 odst. 3, § 287 odst. 3, § 288 odst. 2, § 288a odst. 4, § 289, § 290 odst. 1, § 291 odst. 2 a § 292 se slovo „patnáct“ nahrazuje slovy „dvacet pět“.

Dále se v těchto ustanoveních s výjimkou ustanovení § 219 odst. 2, § 91, § 93, § 93a odst. 3, § 179 odst. 3 a § 259 vypouští slova „nebo výjimečným trestem“.

V § 219 odstavci 1 se za slova „patnáct let“ doplňují slova „nebo výjimečným trestem“.

8. V § 241 se v odstavci 3 nahrazuje slovo „dvanáct“ slovem „patnáct“.

V § 241 se v odstavci 4 nahrazují slova „patnáct let“ slovy „dvacet pět let nebo výjimečným trestem“.

9. V § 242 se v odstavci 3 nahrazuje slovo „dvanáct“ slovem „patnáct“.

V § 242 se v odstavci 4 nahrazují slova „patnáct let“ slovy „dvacet pět let nebo výjimečným trestem“.

10. V § 246 se v odstavci 3 nahrazuje slovo „dvanáct“ slovem „patnáct“.

V § 246 se v odstavci 3 vypouští text „, smrt“.

V § 246 se dále doplňuje nový odstavec 4, který zní:

„(4) Odnětí svobody na deset až dvacet pět let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.“

11. V § 234 se v odstavci 3 vypouští slova „nebo smrt“.

V § 234 se dále doplňuje nový odstavec 4, který zní:

„(4) Odnětí svobody na deset až dvacet pět let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.“

12. V § 234a odstavci 2 se slovo „deset“ nahrazuje slovem „patnáct“.

V § 234a odstavci 3 se nahrazují slova „patnáct let“ slovy „dvacet pět let nebo výjimečným trestem“.

13. V § 235 se v odstavci 2 vypouští v písmenu d) slova „těžkou újmu na zdraví nebo“.

V § 235 se v odstavci 3 vypouští slovo „smrt“ a nahrazuje se slovy „těžkou újmu na zdraví“. Dále se slovo „dvanáct“ nahrazuje slovem „patnáct“.

V § 235 se dále doplňuje nový odstavec 4, který zní:

„(4) Odnětí svobody na deset až dvacet pět let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.“

14. V § 221 odstavci 3 se slovo „osm“ nahrazuje slovem „patnáct“.

15. V § 222 odstavci 3 se slovo „pět“ nahrazuje slovem „deset“ a slova „dvanáct let“ slovy „dvacet pět let nebo výjimečným trestem“.

16. V § 34 písmeno j) se vypouští text „soud je oprávněn podle povahy předchozího odsouzení nepokládat tuto okolnost za přitěžující, zejména s ohledem na význam chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsob provedení činu a jeho následky, okolnosti, za kterých byl čin spáchán, osobu pachatele, míru jeho zavinění, jeho pohnutku a dobu, která uplynula od posledního odsouzení, a jde-li o pachatele trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187a odst. 1, také tím, že se tohoto činu znovu dopustil proto, že se oddává zneužívání omamných nebo psychotropních látek a jedů.“ Středník se nahrazuje tečkou.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Pavel Severa, v.r.
Vlasta Parkanová, v.r.
Miroslav Kalousek, v.r.
Petr Nečas, v.r.
Jan Vidím, v.r.
Hynek Fajmon, v.r.
Jan Kasal, v.r.
Josef Janeček, v.r.
Petr Ibl, v.r.
Jan Klas, v.r.
Vlastimil Tlustý, v.r.
Miloš Titz, v.r.
Tomáš Hasil, v.r.
Zdeněk Koudelka, v.r.
Lubomír Suk, v.r.
Miloš Patera, v.r.
Jaromír Talíř, v.r.
Michaela Šojdrová, v.r.
Ivo Vykydal, v.r.
Jan Škopík, v.r.
Tomáš Kladívko, v.r.
Jiří Bílý, v.r.
Ladislav Šustr, v.r.
Jiří Karas, v.r.
Josef Vícha, v.r.
Vilém Holáň, v.r.
Jaroslav Lobkowicz, v.r.
Vladimír Říha, v.r.
Karel Vymětal, v.r.
Václav Frank, v.r.
Jaromír Kohlíček, v.r.
Tomáš Kvapil, v.r.
Jiří Hanuš, v.r.
Jan Grůza, v.r.
Petr Bratský, v.r.

Důvodová zpráva

Obecná část

V souvislosti s úsilím o zdokonalení legislativního rámce pro boj se závažnou kriminalitou a problémem recidivy se nyní navrhuje přijmout některé změny trestního zákona v oblasti úpravy institutu výjimečného trestu a zvýšení hranic vybraných sankcí souvisejících s trestnými činy směřujícími proti lidskému životu, zdraví, svobodě a lidské důstojnosti.

Tyto si prioritně kladou za cíl zvýšit míru ochrany základní hodnoty jedince a společnosti - *hodnoty lidského života*. Základním cílem trestního práva je totiž ochrana společnosti před kriminalitou.

Je pravdou, že oblast trestněprávní politiky, a zejména té sankční, nemůže podléhat častým legislativním změnám, zvláště z důvodů preventivní role samotného trestního práva hmotného. Toto se musí do povědomí společnosti vžít. Navrhovaná úprava je však nyní předložena právě z důvodu, že k přijetí a samotné účinnosti nového trestního kodexu uplyne, dle mého názoru, ještě poměrně dlouhý čas. Rozhodně takový, kdy nelze rezignovat na snahu chránit společnost a jedince účinnější formou.

Odborná literatura zabývající se trestním právem se při posuzování koncepce zvláštní části platného trestního zákona shoduje v jedné věci bez rozdílu. Tím je skutečnost, že výčet trestných činů ve zvláštní části trestního zákona by měl spíše začínat trestným činem vraždy a ne vlastizrady. Taková hierarchie zvláštní části trestního zákona by jistě mnohem více vypovídala o odlišné orientaci stávající demokratické společnosti, která klade důraz na ochranu práv jedince (ochrana života na prvním místě), na rozdíl od společnosti totalitní, fetišizující atributy státní. Stávající trestní zákon byl přijat a odpovídá svojí koncepcí bohužel právě té druhé z nich.

Po vyhodnocení zamítnutého návrhu předloženého skupinou poslanců v roce 1995 (tisk 2025), pro který se vžil obecný název „*tříkrát a dost*“ ve vztahu k aktuálním statistickým údajům o recidivě za posledních 8 let a dále i v souvislosti s aktuálními změnami trestněprávní politiky, například ve Slovenské republice, se navrhuje řešení, které je *koncepčně naprosto odlišné*. Slovenská republika se vydala právě cestou neúspěšně navrhovanou výše uvedeným tiskem z roku 1995.

Cílem tohoto předloženého návrhu je zajištění mnohem větší ochrany lidského života, zdraví, svobody a lidské důstojnosti s tím, že komplexní reforma trestního práva hmotného, včetně harmonie sankčního systému je ponechána na vládě vybavené potřebným aparátem. Návrh bere v úvahu místy oprávněnou kritiku související s ubíráním rozhodovací pravomoci soudcům v oblasti stanovení výše sankce a nastupující automaticky při splnění legálních podmínek.

Filozofií tohoto návrhu, a to i na rozdíl od nedávno schválené úpravy slovenské, je poskytnutí mnohem většího prostoru pro rozhodování soudů v oblasti ukládání sankcí. Odborným podkladem pro přípravu tohoto návrhu se stalo mimo jiné i vyhodnocení statistických údajů v České republice v letech 2000–2003.

Česká republika se každoročně potýká s nemalým počtem závažných trestných činů, které mají za následek smrt člověka, přičemž charakteristickým prvkem se stává stoupající brutalita a bezohlednost jednání pachatelů. Podstatnou část ze zjištěného počtu vražd jsou vraždy spáchané s loupežným motivem. Vysoké procento z celkového počtu trestného činu vraždy mají na svědomí statisticky vedení recidivisté, viz údaje níže:

rok ¹	2000	2001	2002	2003
počet vražd objasněno celkem	228	201	210	199
z toho vraždy loupežné	35	22	33	46
z toho vraždy sexuální	3	2	5	3
z toho vraždy na objednávku	4	2	2	3
počet pachatelů recidivistů z počtu objasněných vražd²	70	60	85	89
procento pachatelů recidivistů z počtu objasněných vražd	31 %	30 %	41 %	45 %

Důsledná ochrana společnosti si proto vyžaduje důraznější postih zmíněné trestné činnosti, jehož výrazem je navrhovaná novelizace příslušných ustanovení trestního zákona. Jde především o úpravu nejvyšší možné výměru trestu odnětí svobody ze současných patnácti na pětadvacet let, aniž by musely být splněny výjimečné zákonné podmínky, na rozdíl od stávající úpravy, přičemž jediným druhem výjimečného trestu by se v případě schválení tohoto návrhu stal pouze trest odnětí svobody na doživotí, který by bylo možné dále uložit i za trestné činy vraždy podle základní skutkové podstaty, znásilnění, pohlavního zneužívání, obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku, loupeže, braní rukojmí, vydírání či těžkého ublížení na zdraví podle kvalifikovaných skutkových podstat. Koncepce ukládání trestu odnětí svobody na doživotí je navržena rovněž v pozměněné formě oproti stávajícímu znění.

Zcela novým institutem bude institut, který staví na myšlenkách návrhu „**tříkrát a dost**“, ale přesto ponechává rozhodovací pravomoc na samotném soudu, kterému však jeho rozhodovací pozici zjednodušuje v dále stanovené skupině případů.

U pachatele, který znovu spáchal trestný čin taxativně vyčtený v novelizovaném § 29 odstavci 2 soud trest odnětí svobody na doživotí neuloží pouze za podmínky, že uložení takového trestu nevyžaduje účinná ochrana společnosti. Nyní předložený návrh vychází z myšlenky, že jedinou účinnou ochranou jedince a společnosti před pachateli, kteří opakovaně jinému způsobí smrt, je jejich izolace od společnosti, neboť diskuse o výchovných účincích trestu u jedince, který se takového jednání dopouští již podruhé, je diskusí pravděpodobně zbytečnou.

Soud bude mít samozřejmě i nadále možnost takový trest neuložit, ale pouze za podmínky, že ochrana společnosti takové opatření nevyžaduje. Je třeba připomenout, že soud bude mít možnost uložit trest na doživotí i v případě prvního takového trestného činu u jednoho pachatele, ovšem za stávajících platných podmínek.

Je obecně známo, že nelze přeceňovat tvrdost sankcí. Na druhou stranu není možné je ani výrazně podcenit, tak aby se páchaní trestné činnosti nevyplácelo. O to složitější je stanovení výše sankce za trestný čin, jehož následkem je smrt člověka.

¹ V lednu 2004 bylo objasněno 10 vražd, z nichž 7 spáchali recidivisté.

² Celkový počet vražd spáchaných recidivisty (opakovaně odsouzení za úmyslný trestný čin) za uplynulé 4 roky je 304.

V oblasti kriminologie platí pravidlo, že mnohem důležitější pro dodržování práva není tvrdost sankce, ale její neodvratnost. Například v oblasti vražd je objasněnost v podstatě nejvyšší a pohybuje se v řádu 80-90 %. Přesto si klademe otázku, zda je takto vysoká objasněnost povzbudivá, tak jako by třeba byla u majetkových trestných činů, jejichž následky je většinou možné napravit – reparovat.

U trestných činů, jejichž následkem je smrt člověka, nemůžeme jistě zamezit zdaleka všem, ale je elementární povinností zákonodárce vytvořit soudům podmínky, aby zamezily opakovaným ztrátám na životech jedním pachatelů – recidivistů, a to i třeba jejich izolací od společnosti. Tímto směrem se snaží vyjít i tento návrh.

Navrhované právní řešení je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Navržená úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána. Dopady na státní rozpočet budou záviset na rozhodovací praxi soudů a lze je s těžší předpokládat.

Zvláštní část **Článek I.**

K bodu 1. (§ 29)

Podle stávající úpravy se výjimečným trestem rozumí jednak trest odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let, jednak trest odnětí svobody na doživotí. Výjimečný trest může být uložen pouze za trestný čin, u něhož to trestní zákon ve zvláštní části dovoluje.

Trest odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let může soud uložit pouze při splnění jedné z alternativních podmínek. Buď za podmínky, že stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost je velmi vysoký nebo za podmínky, že možnost nápravy pachatele je obzvláště ztížena.

Trest odnětí svobody na doživotí může soud naopak uložit pouze při splnění ještě přísnějších podmínek a pouze pachateli, který spáchal taxativně vyčtené trestné činy: trestný čin vraždy podle § 219 odst. 2 nebo pachateli, který při trestném činu vlastizrady (§91), teroru podle § 93 nebo § 93a odst. 3, obecného ohrožení podle § 179 odst. 3 nebo genocidia (§ 259) zavinil smrt jiného úmyslně. Dále musí být kumulativně splněny i další podmínky, a to:

- a) stupeň nebezpečnosti takového trestného činu pro společnost je mimořádně vysoký vzhledem k zvlášť zavrženíhodnému způsobu provedení činu nebo k zvlášť zavrženíhodné pohnutce nebo k zvlášť těžkému a těžko napravitelnému následku, a
- b) uložení takového trestu vyžaduje účinná ochrana společnosti nebo není naděje, že by pachatele bylo možno napravit trestem odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let.

Navrhovanými změnami:

- vypuštěním slov v odstavci 1 „jednak trest odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let, jednak“ a věty „Výjimečný trest může být uložen jen za trestný čin, u něhož to tento zákon ve zvláštní části dovoluje.“
- vypuštěním celého odst. 2
- přečíslováním dosavadních odstavců a doplněním výčtu nových trestných činů o trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 4, trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 4, trestný čin obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku podle § 246 odst. 4, trestný čin loupeže podle § 234 odst.4, trestný čin brání rukojmí podle § 234a odst. 3, trestný čin vydírání podle § 235 odst. 4, trestný čin ublížení na zdraví podle § 222 odst. 3“ a dále vypuštěním slov „nad patnáct až“ v tomto odstavci pod písmenem b) a zároveň vypuštěním požadavku na naplnění kvalifikované skutkové podstaty u trestné činu vraždy

dojde k tomu, že v trestním zákoně zůstane pouze jeden druh výjimečného trestu, a to trest odnětí svobody na doživotí, jehož uložení bude záviset na splnění stejných podmínek a pouze na rozhodnutí soudu (arg. „soud může“). Změnou je skutečnost, že soud bude moci uložit trest odnětí svobody na doživotí i za nově uvedené trestné činy.

- Poslední navrhovanou změnou tímto bodem je doplnění nového odstavce 3 který je navrhován v tomto znění:

„Trest odnětí svobody na doživotí soud neuloží pachateli, který znovu spáchal trestný čin uvedený v odst. 2, ač již byl pro takový trestný čin potrestán, pouze za podmínky, že uložení takového trestu nevyžaduje účinná ochrana společnosti.“

Tato změna je v podstatě zcela novým institutem trestního práva hmotného. Jeho návrh staví na myšlenkách návrhu „tříkrát a dost“, ale přesto ponechává rozhodovací pravomoc na samotném soudu, kterému však jeho rozhodovací pozici mění. Z pozice prokazování důvodů pro uložení výjimečného trestu na pozici prokazování důvodu pro jeho neuložení. (arg. „soud neuloží“). U pachatele, který znovu spáchal trestný čin uvedený v odst. 2, soud trest odnětí svobody na doživotí neuloží pouze za podmínky, že uložení takového trestu nevyžaduje účinná ochrana společnosti. Vztahovat možnost neuložení trestu odnětí svobody na doživotí v tomto případě pouze na splnění podmínky, že to nevyžaduje účinná ochrana společnosti, se jeví jako jediná vhodná skutečnost předmětu dokazování před rozhodnutím soudu v těchto případech.

Filozofie tohoto návrhu totiž vychází z myšlenky, že jedinou účinnou ochranou jedince a společnosti před pachateli, kteří opakovaně jinému způsobí smrt, je jejich izolace od společnosti, neboť diskuse o výchovných účincích trestu u jedince, který se takového jednání dopouští již podruhé, je diskusí pravděpodobně zbytečnou, jak již je pojednáno v obecné části důvodové zprávy.

Je nezbytné připomenout, že soud bude mít samozřejmě i nadále možnost takový trest neuložit, ale pouze za podmínky, že ochrana společnosti takové opatření nevyžaduje. Je třeba připomenout, že soud bude mít možnost uložit trest na doživotí i v případě prvního takového trestného činu u jednoho pachatele, ovšem za stávajících, platných podmínek.

K bodu 2 (§ 36)

Touto navrhovanou změnou se v § 36 trestního zákona vypouští jeho poslední věta. Jedná se o změnu související se změnou uvedenou v bodě 1, neboť je nezbytné přizpůsobit znění zákona skutečnosti, že výjimečným trestem bude nadále již pouze trest odnětí svobody na doživotí.

K bodu 3 (§ 39 odstavec 1)

Touto navrhovanou změnou se v § 39 odstavci 1 trestního zákona nahrazuje slovo „patnáct“ slovy „dvacet pět“. Jedná se o změnu související se změnou uvedenou v bodě 1 a bodě 7, neboť je nezbytné přizpůsobit znění zákona skutečnosti, že výjimečným trestem bude nadále již pouze trest odnětí svobody na doživotí a u vybraných trestných činů bude horní hranice trestní sazby stanovena na dvacet pět let jako součást skutkové podstaty trestného činu.

K bodu 4 (§ 42 odstavec 2)

Touto navrhovanou změnou se v § 42 odstavci 2 trestního zákona v první větě nahrazuje slovo „patnáct“ slovy „dvacet pět“ a vypouští se poslední věta. Jedná se o změnu související se změnou uvedenou v bodě 1, bodě 3 a bodě 7, neboť je nezbytné přizpůsobit znění zákona skutečnosti, že u vybraných trestných činů bude horní hranice trestní sazby stanovena na dvacet pět let jako součást skutkové podstaty trestného činu.

K bodu 5 (§ 44 se odstavec 2)

Touto navrhovanou změnou se v § 44 odstavci 2 trestního zákona v první větě nahrazuje slovo „patnáct“ slovy „dvacet pět“ a vypouští se poslední věta. Jedná se o změnu související se změnou uvedenou v bodě 1, bodě 3 a bodě 7, neboť je nezbytné přizpůsobit znění zákona skutečnosti, že u vybraných trestných činů bude horní hranice trestní sazby stanovena na dvacet pět let jako součást skutkové podstaty trestného činu.

K bodu 6 (§ 62 odstavec 1 a odstavec 2)

Touto navrhovanou změnou se v § 62 odstavci 1 vypouští slova „nebo osoba odsouzená k výjimečnému trestu odnětí svobody (§ 29 odst. 2)“ a v odstavci 2 vypouští slova „odnětí svobody na doživotí“. Jedná se o změnu související se změnami uvedenými v předchozích bodech, neboť je nezbytné přizpůsobit znění zákona skutečnosti, že výjimečným trestem bude nadále již pouze trest odnětí svobody na doživotí a u vybraných trestných činů bude horní hranice trestní sazby stanovena na dvacet pět let jako součást skutkové podstaty trestného činu.

K bodu 7 (vyčtená ustanovení)

Touto navrhovanou změnou se v § 91, § 92 odst. 2, § 93, § 93a odst. 3, § 95 odst. 2, § 96 odst. 2, § 97 odst. 3, § 105 odst. 4, § 114, § 179 odst. 3, § 180a odst. 2, § 180c odst. 2, § 219 odst. 2, § 259 odst. 1, § 262 odst. 3, § 263 odst. 3, § 263a odst. 3, § 264, § 265 odst. 3, § 273 odst. 3, § 275 odst. 3, § 279 odst. 3, § 280 odst. 3, § 282 odst. 3, § 285 odst. 3, § 287 odst. 3, § 288 odst. 2, § 288a odst. 4, § 289, § 290 odst. 1, § 291 odst. 2 a § 292 trestního zákona slovo „patnáct“ nahrazuje slovy „dvacet pět“.

Dále se u těchto trestných činů vypouští slova „nebo výjimečným trestem“ s výjimkou ustanovení § 219 odst. 2, § 91, § 93, § 93a odst. 3, § 179 odst. 3 a § 259 kde slova „výjimečným trestem“ zůstávají ponechány z důvodu přehlednosti zvláštní části trestního zákona. V § 219 odstavci 1 se za slova „patnáct let“ doplňují slova „nebo výjimečným trestem“ rovněž z důvodu přehlednosti zvláštní části trestního zákona, neboť výjimečný trest odnětí svobody na doživotí bude nadále možné uložit i za trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1.

U zbylých trestných činů obsažených ve výčtu se jedná o změnu související se změnami uvedenými v předchozích bodech, neboť je nezbytné přizpůsobit znění zákona skutečnosti, že výjimečným trestem bude nadále již pouze trest odnětí svobody na doživotí a u vybraných trestných činů bude horní hranice trestní sazby stanovena na dvacet pět let jako součást skutkové podstaty těchto vyčtených trestných činů.

K bodu 8

U trestného činu znásilnění se zvyšuje horní hranice sankcí. Jedná se o případy, kdy pachatel způsobí takovým činem těžkou újmu na zdraví, nebo spáchá-li takový čin na osobě mladší než patnáct let. Rovněž tak pokud pachatel způsobí tímto činem smrt. Takové zvýšení je důvodné a zároveň reaguje na zařazení tohoto trestného činu v případě způsobení smrti do výčtu těch, u kterých bude možné nadále uložit trest odnětí svobody na doživotí. S tím souvisí i doplnění slov „výjimečným trestem“ do alternativní nabídky sankcí u tohoto trestného činu z důvodu přehlednosti zvláštní části trestního zákona.

K bodu 9

U trestného činu pohlavního zneužívání se zvyšuje horní hranice sankcí. Jedná se o případy, kdy pachatel způsobí takovým činem těžkou újmu na zdraví. Rovněž tak pokud pachatel způsobí tímto činem smrt. Takové zvýšení je důvodné a zároveň reaguje na zařazení tohoto trestného činu v případě způsobení smrti do výčtu těch, u kterých bude možné nadále uložit trest odnětí svobody na doživotí. S tím souvisí i doplnění slov „výjimečným trestem“ do alternativní nabídky sankcí u tohoto trestného činu z důvodu přehlednosti zvláštní části trestního zákona.

K bodu 10

U trestného činu obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku se ve třetím odstavci zvyšuje horní hranice trestní sankce ze dvanácti na patnáct let a vypouští se slovo smrt včetně čárky před ním. Dále se doplňuje nový odstavec 4 zahrnující právě způsobení smrti jako následek tohoto trestného činu. Taková změna a zvýšení sankcí je důvodné a zároveň reaguje na zařazení tohoto trestného činu v případě způsobení smrti do výčtu těch, u kterých bude možné nadále uložit trest odnětí svobody na doživotí. S tím souvisí i doplnění slov „výjimečným trestem“ do alternativní nabídky sankcí u tohoto trestného činu z důvodu přehlednosti zvláštní části trestního zákona.

K bodu 11

U trestného činu loupeže se mění zařazení alternativního znaku způsobení smrti v odstavci třetím. Dále se doplňuje nový odstavec 4 s vyššími trestními sazbami zahrnující právě způsobení smrti jako následek vydírání. Taková změna a zvýšení sankcí je důvodné a zároveň reaguje na zařazení tohoto trestného činu v případě způsobení smrti do výčtu těch, u kterých bude možné nadále uložit trest odnětí svobody na doživotí. S tím souvisí i doplnění slov „výjimečným trestem“ do alternativní nabídky sankcí u tohoto trestného činu z důvodu přehlednosti zvláštní části trestního zákona.

K bodu 12

U trestného činu braní rukojmí podle § 234a se v odstavci 2 zvyšuje horní hranice trestní sazby z deseti let na patnáct a zároveň i v odstavci 3 z patnácti na dvacet pět let. Taková změna je důvodná a zároveň reaguje na zařazení tohoto trestného činu v případě způsobení smrti do výčtu těch, u kterých bude možné nadále uložit trest odnětí svobody na doživotí. S tím souvisí i doplnění slov „výjimečným trestem“ do alternativní nabídky sankcí u tohoto trestného činu z důvodu přehlednosti zvláštní části trestního zákona. Cílem těchto změn u tohoto trestného činu je reagovat na aktuální situaci v oblasti terorismu a možnost širšího postihu takových jednání.

K bodu 13

U trestného činu vydírání se mění zařazení znaku způsobení těžké újmy na zdraví a zvyšují horní hranice sankcí. Dále se doplňuje nový odstavec 4 zahrnující způsobení smrti jako následek vydírání. Taková změna a zvýšení sankcí je důvodné a zároveň reaguje na zařazení tohoto trestného činu v případě způsobení smrti do výčtu těch, u kterých bude možné nadále uložit trest odnětí svobody na doživotí. S tím souvisí i doplnění slov „výjimečným trestem“ do alternativní nabídky sankcí u tohoto trestného činu z důvodu přehlednosti zvláštní části trestního zákona.

K bodu 14

U trestného činu ublížení na zdraví podle § 221 odst. 3 se zvyšuje horní hranice sankce u způsobení smrti takovým jednáním. Takové zvýšení se jeví jako důvodné.

K bodu 15

U trestného činu ublížení na zdraví podle § 222 odst. 3 se výrazně zvyšují dolní a horní hranice sankcí. Jedná se o případy, kdy pachatel způsobí takovým činem smrt. Takové zvýšení je důvodné a zároveň reaguje na zařazení tohoto trestného činu v případě způsobení smrti do výčtu těch, u kterých bude možné nadále uložit trest odnětí svobody na doživotí. S tím souvisí i doplnění slov „výjimečným trestem“ do alternativní nabídky sankcí u tohoto trestného činu z důvodu přehlednosti zvláštní části trestního zákona.

Zároveň je změna navrhována s vědomím, že hranice mezi úmyslem způsobit těžkou újmu na zdraví a způsobení smrti, byť i z nedbalosti, je v zásadě nepatrná a obtížně prokazatelná.

K bodu 16

Vypuštěním textu za středníkem v § 34 písmenu j) „soud je oprávněn podle povahy předchozího odsouzení nepokládat tuto okolnost za přitěžující, zejména s ohledem na význam chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsob provedení činu a jeho následky, okolnosti, za kterých byl čin spáchán, osobu pachatele, míru jeho zavinění, jeho pohnutku a dobu, která uplynula od posledního odsouzení, a jde-li o pachatele trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187a odst. 1, také tím, že se tohoto činu znovu dopustil proto, že se oddává zneužívání omamných nebo psychotropních látek a jedů.“ se sleduje cíl stanovit jako jednu z přitěžujících okolností při stanovení výměru trestu pouze skutečnost, že pachatel byl již pro trestný čin odsouzen. To znamená bez dalších omezujících podmínek, které činí dle názoru předkladatele tuto podmínku velmi vágní. Cílem je přísnější postih recidivy.

Článek II.

K bodu 1

Článkem II. se navrhuje, aby tento zákon nabyl účinnosti dnem vyhlášení.

Znění částí platného trestního zákona s vyznačením navrhovaných změn

§ 29 Výjimečný trest

(1) Výjimečným trestem se rozumí ~~jednak trest odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let, jednak trest odnětí svobody na doživotí. Výjimečný trest může být uložen jen za trestný čin, u něhož to tento zákon ve zvláštní části dovoluje.~~ Uloží-li soud takový trest, může zároveň rozhodnout, že doba výkonu trestu ve věznicí se zvýšenou ostrahou se pro účely podmíněného propuštění do doby výkonu trestu nezapočítává.

~~(2) Trest odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let může soud uložit pouze tehdy, jestliže stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost je velmi vysoký nebo možnost nápravy pachatele je obzvláště ztížena.~~

~~(3)~~ (2) Trest odnětí svobody na doživotí může soud uložit pouze pachateli, který spáchal trestný čin vraždy podle § 219 ~~odst. 2~~, trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 4, trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 4, trestný čin obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku podle § 246 odst. 4, trestný čin loupeže podle § 234 odst. 4, trestný čin brání rukojmí podle § 234a odst. 3, trestný čin vydírání podle § 235 odst. 4, trestný čin ublížení na zdraví podle § 222 odst. 3 nebo který při trestném činu vlastizrady (§ 91), teroru podle § 93 nebo § 93a odst. 3, obecného ohrožení podle § 179 odst. 3 nebo genocidia (§ 259) zavinil smrt jiného úmyslně, a to za podmínek, že

- a) stupeň nebezpečnosti takového trestného činu pro společnost je mimořádně vysoký vzhledem k zvlášť zavrženíhodnému způsobu provedení činu nebo k zvlášť zavrženíhodné pohnutce nebo k zvlášť těžkému a těžko napravitelnému následku, a
- b) uložení takového trestu vyžaduje účinná ochrana společnosti nebo není naděje, že by pachatele bylo možno napravit trestem odnětí svobody ~~nad patnáct až do dvaceti pěti let.~~

(3) „Trest odnětí svobody na doživotí soud neuloží pachateli, který znovu spáchal trestný čin uvedený v odst. 2, ač již byl pro takový trestný čin potrestán, pouze za podmínky, že uložení takového trestu nevyžaduje účinná ochrana společnosti.“

§ 34

Při výměře trestu se jako k přitěžující okolnosti přihlédne zejména k tomu, že pachatel

- a) spáchal trestný čin ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky,
- b) spáchal trestný čin surovým způsobem, zákeřně, se zvláštní lstí nebo jiným obdobným způsobem,
- c) spáchal trestný čin využívaje něčí bezbrannosti, závislosti nebo podřízenosti,
- d) spáchal trestný čin za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život, veřejný pořádek nebo majetek,
- e) trestným činem porušil zvláštní povinnost,
- f) trestným činem způsobil vyšší škodu,
- g) spáchal trestný čin jako organizátor, jako člen organizované skupiny nebo člen spolčení,
- h) svedl k činu jinak trestnému, provinění nebo trestnému činu jiného, zejména dítě mladší patnácti let, mladistvého nebo osobu ve věku blízkém věku mladistvých,

ch) trestný čin páchal nebo v něm pokračoval po delší dobu,

i) spáchal více trestných činů, nebo

j) byl již pro trestný čin odsouzen; ~~soud je oprávněn podle povahy předchozího odsouzení nepokládat tuto okolnost za přitěžující, zejména s ohledem na význam chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsob provedení činu a jeho následky, okolnosti, za kterých byl čin spáchán, osobu pachatele, míru jeho zavinění, jeho pohnutku a dobu, která uplynula od posledního odsouzení, a jde-li o pachatele trestného činu nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187a odst. 1, také tím, že se tohoto činu znovu dopustil proto, že se oddává zneužívání omamných nebo psychotropních látek a jedů.~~

§ 36

Jestliže soud odsuzuje pachatele za trestný čin, který spáchal před tím, než byl trest uložený dřívějším rozsudkem vykonán, a ukládá mu trest stejného druhu, nesmí tento trest spolu s dosud nevykonanou částí trestu uloženého dřívějším rozsudkem přesahovat nejvyšší výměru dovolenou tímto zákonem pro tento druh trestu. ~~Je-li jedním z těchto trestů výjimečný trest odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let, rozumí se takovou nejvyšší výměrou doba dvaceti pěti let.~~

§ 39

(1) Trest odnětí svobody se ukládá nejvýše na ~~patnáct~~ **dvacet pět** let.

(2) Za trestné činy, u nichž horní hranice trestní sazby odnětí svobody nepřevyšuje tři roky, lze uložit nepodmíněný trest odnětí svobody jen za podmínky, že by vzhledem k osobě pachatele uložení jiného trestu zjevně nevedlo k dosažení účelu trestu.

(3) Trest odnětí svobody se vykonává podle zvláštního zákona ve věznicích.

§ 42

(1) Horní hranice trestní sazby odnětí svobody stanovené v tomto zákoně se u zvlášť nebezpečného recidivisty zvyšuje o jednu třetinu. Zvlášť nebezpečnému recidivistovi soud uloží trest v horní polovině takto stanovené trestní sazby odnětí svobody.

(2) Horní hranice trestní sazby nesmí ani po zvýšení podle odstavce 1 převyšovat ~~patnáct~~ **dvacet pět** let. ~~Při ukládání výjimečného trestu odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let nesmí horní hranice převyšovat dvacet pět let.~~

§ 44

(1) Horní hranice trestní sazby odnětí svobody stanovené v tomto zákoně se u pachatele trestného činu spáchaného ve prospěch zločinného spolčení zvyšuje o jednu třetinu. Takovému pachateli soud uloží trest odnětí svobody v horní polovině takto stanovené trestní sazby odnětí svobody.

(2) Horní hranice trestní sazby nesmí ani po zvýšení podle odstavce 1 převyšovat ~~patnáct~~ **dvacet pět** let. ~~Při ukládání výjimečného trestu odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let nesmí horní hranice převyšovat dvacet pět let.~~

§ 62

(1) Osoba odsouzená za trestný čin vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§ 93 a 93a), záškodnictví (§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105), válečné zrady (§ 114), nedovoleného překročení státní hranice podle § 171b odst. 3, obecného ohrožení podle § 179 odst. 2, 3, ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla podle § 180a, zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 180c odst. 2, nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 4, vraždy (§ 219), loupeže podle § 234 odst. 2, 3, braní rukojmí podle § 234a odst. 3, znásilnění podle § 241 odst. 3, 4, pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 3, 4, krádeže podle § 247 odst. 4, zpronevěry podle § 248 odst. 4, podvodu podle § 250 odst. 4, pojistného podvodu podle § 250a odst. 5, úvěrového podvodu podle § 250b odst. 5, genocidia (§ 259), nebo perzekuce obyvatelstva podle § 263a odst. 3, trestný čin proti míru podle § 1 zákona č. 165/1990 Sb., na ochranu míru, jakož i zvláště nebezpečný recidivista ~~nebo osoba odsouzená k výjimečnému trestu odnětí svobody (§ 29 odst. 2)~~ mohou být podmíněně propuštěni až po výkonu dvou třetin uloženého trestu odnětí svobody.

(2) Osoba odsouzená k výjimečnému trestu ~~odnětí svobody na doživotí~~ může být podmíněně propuštěna až po nejméně dvaceti letech výkonu tohoto trestu.

§ 91

Vlastizrada

Občan České republiky, který ve spojení s cizí mocí nebo s cizím činitelem spáchá trestný čin rozvracení republiky, teroru, záškodnictví nebo sabotáže, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let nebo výjimečným trestem.

§ 92

Rozvracení republiky

(1) Kdo v úmyslu rozvrátit ústavní zřízení, územní celistvost nebo obranyschopnost republiky anebo zničit její samostatnost se účastní násilných akcí proti republice nebo jejím orgánům, bude potrestán odnětím svobody na osm až dvanáct let.

(2) Odnětím svobody na dvanáct až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví více osob nebo smrt,
- c) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu nebo jiný zvláště závažný následek, nebo
- d) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu

§ 93 Teror

Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení republiky jiného úmyslně usmrtí nebo se o to pokusí, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let nebo výjimečným trestem.

§ 93a

(1) Kdo se zmocní rukojmí a hrozí, že ho usmrtí anebo že mu způsobí újmu na zdraví nebo jinou újmu, s cílem vynutit si splnění podmínek poškozujících ústavní zřízení republiky, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

- (2) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
  - b) je-li při takovém činu rukojmím osoba mladší než osmnáct let,
  - c) je-li při takovém činu rukojmími více osob, nebo
  - d) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(3) Odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 95 Záškodnictví

- (1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost republiky
- a) vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání (obecné nebezpečí), nebo
  - b) obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody na pět až dvanáct let.

(2) Odnětím svobody na dvanáct až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin opětovně,
- c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví více osob nebo smrt,
- d) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu nebo jiný zvláště závažný následek, nebo
- e) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu

§ 96

(1) Kdo v úmyslu uvedeném v § 95 odst. 1 cizí nebo vlastní věc zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

§ 97 Sabotáž

(1) Kdo v úmyslu poškodit ústavní zřízení nebo obranyschopnost republiky zneužije svého zaměstnání, povolání, postavení nebo své funkce nebo se dopustí jiného jednání k tomu, aby

- a) mařil nebo ztěžoval plnění důležitého úkolu státního orgánu, ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru, hospodářské organizace nebo jiné instituce, nebo
- b) způsobil v činnosti takového orgánu anebo takové organizace nebo instituce poruchu nebo jinou závažnou škodu, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na osm až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo
- b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(3) Odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví více osob nebo smrt,
- b) způsobil-li takovým činem škodu velkého rozsahu nebo jiný zvlášť závažný následek, nebo
- c) zorganizuje-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

§ 105 Vyzvědačství

(1) Kdo vyzvídá skutečnost utajovanou podle zvláštního zákona, jejíž zneužití může vážným způsobem ohrozit nebo poškodit ústavnost, svrchovanost, územní celistvost, obranu a bezpečnost České republiky nebo jiného státu anebo obranu a bezpečnost mezinárodní organizace, k ochraně jejichž zájmů v uvedených oblastech se Česká republika zavázala, s cílem vyrazit jí cizí moci, kdo s takovým cílem sbírá údaje obsahující utajovanou skutečnost, nebo kdo takovou utajovanou skutečnost cizí moci úmyslně vyrazí, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

(2) Stejně bude potrestán, kdo umožní nebo usnadní činnost pachateli činu uvedeného v odstavci 1 nebo organizaci, jejímž cílem je vyzvídat utajované skutečnosti.

(3) Odnětím svobody na osm až patnáct let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizace, jejímž cílem je vyzvídat utajované skutečnosti,
- b) spáchá-li takový čin, ačkoli mu ochrana utajovaných skutečností byla zvlášť uložena,
- c) získá-li takovým činem značný prospěch nebo spáchá-li takový čin ve značném rozsahu, nebo
- d) týká-li se takový čin utajované skutečnosti ve zvláštním zákoně klasifikované stupněm utajení "Přísně tajné".

(4) Odnětím svobody na dvanáct až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

§ 114 Válečná zrada

Občan České republiky, který za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu koná službu v nepřátelském vojsku nebo v nepřátelském ozbrojeném sboru, bude potrestán odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~.

§ 179 Obecné ohrožení

(1) Kdo úmyslně vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že způsobí požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání (obecné nebezpečí), nebo kdo obecné nebezpečí zvýší anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let.

(2) Odnětím svobody na osm až patnáct let bude pachatel potrestán,
a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
b) spáchá-li takový čin opětovně v krátké době, nebo
c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví více osob nebo smrt, škodu velkého rozsahu nebo jiný zvlášť závažný následek.

(3) Odnětím svobody na dvanáct až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 úmyslně smrt, nebo
b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu

§ 180a Ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla

(1) Kdo na palubě vzdušného dopravního prostředku nebo civilního plavidla v úmyslu získat nebo vykonávat kontrolu nad takovým prostředkem

a) užije proti jinému násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí,
b) vyhrožuje jinému usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, nebo
c) zneužije bezbrannosti jiného, bude potrestán odnětím svobody na osm až patnáct let nebo propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na dvanáct až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~, popřípadě vedle těchto trestů též propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo
b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

§ 180c

Zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny

(1) Kdo za účelem zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny se takového prostředku zmocní nebo neoprávněně užije takového prostředku, který mu byl svěřen, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let nebo propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~, popřípadě vedle těchto trestů též propadnutím majetku bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 219

Vražda

(1) Kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až patnáct let **nebo výjimečným trestem**.

(2) Odnětím svobody na dvanáct až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) na dvou nebo více osobách,
- b) zvlášť surovým nebo trýznivým způsobem,
- c) opětovně,
- d) na těhotné ženě,
- e) na osobě mladší než patnáct let,
- f) na veřejném činiteli při výkonu nebo pro výkon jeho pravomoci,
- g) na jiném pro jeho rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je bez vyznání, nebo
- h) v úmyslu získat majetkový prospěch nebo v úmyslu zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin, anebo z jiné zvlášť zavrženíhodné pohnutky.

§ 221

Ublížení na zdraví

(1) Kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi pro výkon jejich povinnosti,
- b) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je bez vyznání, nebo
- c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(3) Odnětím svobody na tři léta až ~~osm~~ **patnáct** let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 222

(1) Kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

- (2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi pro výkon jejich povinnosti, nebo
  - b) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho politické přesvědčení, národnost, příslušnost k etnické skupině, rasu, vyznání nebo proto, že je bez vyznání.

(3) Odnětím svobody na ~~pět~~ **deset** až ~~dvanáct~~ **dvacet pět** let **nebo výjimečným trestem** bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 smrt.

§ 234 Loupež

(1) Kdo proti jinému užije násilí, nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.

- (2) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo
  - b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na deset až patnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu ~~nebo smrt~~.

(4) Odnětí svobody na deset až dvacet pět let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 234a Braní rukojmí

(1) Kdo se zmocní rukojmí a hrozí, že ho usmrtí anebo že mu způsobí újmu na zdraví nebo jinou vážnou újmu, s cílem donutit jiného, aby něco konal, opominul nebo trpěl, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

- (2) Odnětím svobody na tři léta až ~~deset~~ **patnáct** let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
  - b) je-li při takovém činu rukojmím osoba mladší než osmnáct let,
  - c) je-li při takovém činu rukojmími více osob, nebo
  - d) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(3) Odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ let **dvacet pět let nebo výjimečným trestem** bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 235 Vydírání

(1) Kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy nutí, aby něco konal, opominul nebo trpěl, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

- (2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

- b) spáchá-li takový čin nejméně se dvěma osobami,
- c) spáchá-li takový čin se zbraní,
- d) způsobí-li takovým činem ~~těžkou újmu na zdraví nebo~~ značnou škodu,
- e) spáchá-li takový čin na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti, nebo
- f) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je bez vyznání.

(3) Odnětím svobody na pět až ~~dvanalet~~ **patnáct** let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 ~~smrt~~ **těžkou újmu na zdraví** nebo škodu velkého rozsahu.

(4) Odnětí svobody na deset až dvacet pět let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 241 Znásilnění

(1) Kdo násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí donutí jiného k souloži nebo k jinému obdobnému pohlavnímu styku nebo kdo k takovému činu zneužije bezbrannosti jiného, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na osobě mladší než osmnáct let.

- (3) Odnětím svobody na pět až ~~dvanalet~~ **patnáct** let bude pachatel potrestán,
- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, nebo
  - b) spáchá-li takový čin na osobě mladší než patnáct let.

(4) Odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let nebo **výjimečným trestem** bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 242 Pohlavní zneužívání

(1) Kdo vykoná soulož s osobou mladší než patnáct let nebo kdo takové osoby jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až osm let.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na osobě svěřené jeho dozoru, zneužívaje její závislosti.

(3) Odnětím svobody na pět až ~~dvanalet~~ **patnáct** let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ let **dvacet pět nebo výjimečným trestem** bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 246

Obchodování s lidmi za účelem pohlavního styku

(1) Kdo do ciziny nebo z ciziny zláká, najme nebo dopraví jiného v úmyslu, aby ho bylo užito k pohlavnímu styku, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,
a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat značný prospěch,
c) spáchá-li takový čin na jiném mladším než osmnáct let, nebo
d) spáchá-li takový čin v úmyslu, aby jiného bylo užito k prostituci.

(3) Odnětím svobody na pět až ~~dvanalet~~ **patnáct** let bude pachatel potrestán,
a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, ~~smrt~~ nebo jiný zvlášť závažný následek, nebo
b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat prospěch velkého rozsahu.

(4) Odnětí svobody na deset až dvacet pět let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 259

Genocidium

(1) Kdo v úmyslu zničit úplně nebo částečně některou národní, etnickou, rasovou nebo náboženskou skupinu

a) uvede příslušníky takové skupiny do takových životních podmínek, které mají přivodit jejich úplné nebo částečné fyzické zničení,
b) provede opatření směřující k tomu, aby se v takové skupině bránilo rození dětí,
c) násilně převádí děti z jedné takové skupiny do druhé, nebo
d) způsobí příslušníkovi takové skupiny těžkou újmu na zdraví nebo smrt, bude potrestán odnětím svobody na ~~dvanalet~~ až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let nebo výjimečným trestem.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se na činu uvedeném v odstavci 1 účastní.

§ 262

Používání zakázaného bojového prostředku a nedovolené vedení boje

(1) Kdo za války nebo za bojové situace
a) nařídí použití zakázaného bojového prostředku nebo materiálu obdobné povahy anebo takového prostředku nebo materiálu použije, nebo
b) nařídí vedení boje zakázaným způsobem nebo sám takto boj vede, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

(2) Stejně bude potrestán velitel, který v rozporu s ustanoveními mezinárodního práva o prostředcích a způsobech vedení války úmyslně

a) poškodí vojenskou operací civilní obyvatelstvo nebo civilní osoby na životě, zdraví nebo majetku anebo vede proti nim útok z důvodu represálií,
b) vede útok proti nebráněnému místu nebo demilitarizovanému pásu,

c) zničí nebo poškodí přehradu, jadernou elektrárnu nebo podobné zařízení obsahující nebezpečné síly, nebo

d) zničí nebo poškodí objekt určený pro humanitární účely nebo mezinárodně uznávanou kulturní nebo přírodní památku.

(3) Odnětím svobody na pět až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 zvlášť závažný následek.

§ 263 Válečná krutost

(1) Kdo za války poruší předpisy mezinárodního práva tím, že nelidsky zachází s bezbranným civilním obyvatelstvem, utečenci, raněnými, s příslušníky ozbrojených sil, kteří zbraně již složili, nebo s válečnými zajatci, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

(2) Stejně bude potrestán, kdo za války poruší předpisy mezinárodního práva tím, že

- neprovede účinná opatření k ochraně osob, které takovou pomoc potřebují, zejména dětí, žen a raněných, anebo takovým opatřením brání, nebo
- zamezí nebo brání organizacím civilní obrany nepřítele, neutrálního nebo jiného státu v plnění jejich humanitárních úkolů.

(3) Odnětím svobody na osm až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 těžkou újmu na zdraví nebo smrt.

§ 263a Persekuce obyvatelstva

(1) Kdo za války uplatňuje apartheid nebo páchá jiné nelidské činy vyplývající z rasové diskriminace nebo terorizuje bezbranné civilní obyvatelstvo násilím nebo hrozbou jeho užití, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

(2) Stejně bude potrestán, kdo za války

- zničí nebo vážně naruší zdroj základních životních potřeb civilního obyvatelstva v obsazeném území nebo dotykové zóně anebo svévolně neposkytne obyvatelstvu pomoc nezbytnou pro přežití,
- bezdůvodně oddaluje návrat civilního obyvatelstva nebo válečných zajatců,
- bezdůvodně přesídluje civilní obyvatelstvo obsazeného území,
- osídluje obsazené území obyvatelstvem vlastní země, nebo
- svévolně znemožní civilnímu obyvatelstvu nebo válečným zajatcům, aby se o jejich provinění rozhodovalo v nestranném soudním řízení.

(3) Odnětím svobody na osm až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 těžkou újmu na zdraví nebo smrt nebo jiný zvlášť závažný následek.

§ 264

Plenění v prostoru válečných operací

Kdo v prostoru válečných operací, na bojišti, v místech postižených válečnými operacemi nebo na obsazeném území

- a) zmocní se, využívá něčí tísně, cizí věci,
- b) svévolně cizí majetek ničí nebo jej pod záminkou válečné potřeby odnímá, nebo
- c) okrádá padlé,

bude potrestán odnětím svobody na tři léta až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~.

§ 265

Zneužívání mezinárodně uznávaných a státních znaků

(1) Kdo za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu nebo za války zneužije označení Červeného kříže nebo jiných rozlišovacích znaků nebo barev uznávaných mezinárodním právem pro označení zdravotnických institucí nebo dopravních prostředků zdravotnické pomoci nebo evakuace, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(2) Stejně bude potrestán, kdo za války zneužije znaku Organizace spojených národů anebo vlajky nebo státního nebo vojenského znaku, insignie nebo stejnokroje neutrálního nebo jiného státu, který není stranou v konfliktu.

(3) Odnětím svobody na tři léta až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 jako prostředkem válečné prorady zvlášť závažný následek.

§ 273

Neuposlechnutí rozkazu

(1) Kdo odepře provést nebo úmyslně neprovede rozkaz, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až sedm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se skupinou vojáků,
- b) spáchá-li takový čin se zbraní,
- c) spáchá-li takový čin za okolností, že by tím mohl zmařit nebo podstatně ztížit splnění důležitého služebního úkolu,
- d) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo smrt, nebo
- e) způsobí-li takovým činem ohrožení bojové pohotovosti útvaru nebo jiný zvlášť závažný následek.

(3) Odnětím svobody na pět až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu nebo za bojové situace.

§ 275

Zprotivení a donucení k porušení vojenské povinnosti

(1) Kdo klade odpor vojáku, který plní vojenské povinnosti, nebo jej donutí k porušení vojenské povinnosti, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až sedm let bude pachatel potrestán

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se skupinou osob,
- b) spáchá-li takový čin se zbraní,
- c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nebo jiný zvlášť závažný následek, nebo
- d) spáchá-li takový čin za bojové situace.

(3) Odnětím svobody na pět až ~~patnáct~~ dvacet pět let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo
- b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. a) nebo c) za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu nebo za bojové situace.

§ 279

Násilí vůči nadřízenému

(1) Kdo užije násilí vůči nadřízenému

- a) v úmyslu působit na výkon jeho vojenských povinností, nebo
  - b) pro výkon jeho vojenských povinností,
- bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) pokusí-li se činem uvedeným v odstavci 1 způsobit těžkou újmu na zdraví,
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví, nebo
- c) spáchá-li takový čin se zbraní nebo nejméně se dvěma osobami.

(3) Odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ dvacet pět let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo
- b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu nebo za bojové situace.

§ 280

Vyhýbání se služebnímu úkonu a výkonu vojenské služby

(1) Kdo se v úmyslu vyhnout se plnění služebnímu úkonu poškodí na zdraví, předstírá nemoc, padělá listinu, zneužije návykovou látku nebo použije jiného úskoku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Kdo se v úmyslu vyhnout se výkonu vojenské služby nebo plnění vojenských povinností poškodí na zdraví, předstírá nemoc, padělá listinu, zneužije návykovou látku nebo použije jiného úskoku, nebo

kdo odpírá konat vojenskou službu nebo plnění vojenských povinností,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

(3) Odnětím svobody na pět až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu nebo za bojové situace.

§ 282 Zběhnutí

(1) Kdo se svémocně vzdaluje v úmyslu vyhnout se vojenské službě, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 se zbraní.

(3) Odnětím svobody na pět až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

§ 285 Porušování povinností strážní služby

(1) Kdo ve strážní nebo jiné obdobné službě poruší, byť i z nedbalosti, předpisy nebo pravidla této služby nebo zvláštní nařízení podle nich vydaná, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 při výkonu strážní služby, která má zvlášť důležitý státní nebo vojenský význam,
- b) spáchá-li takový čin zvlášť hrubým porušením své povinnosti,
- c) způsobí-li takovým činem škodlivý následek, k jehož odvrácení výkon strážní nebo jiné obdobné služby měl směřovat, nebo
- d) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(3) Odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, jestliže úmyslně spáchá čin uvedený v odstavci 1 za bojové situace a je zde některá z okolností uvedených v odstavci 2 písm. a) a c).

§ 287 Porušování povinností služby při obraně vzdušného prostoru

(1) Kdo poruší, byť i z nedbalosti, pravidla služby na radiotechnických hláskách, v hotovostních jednotkách nebo jiných zařízeních určených k zajištění bezpečnosti vzdušného prostoru, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 zvlášť závažný následek.

(3) Odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ dvacet pět let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, jestliže čin uvedený v odstavci 1 spáchá za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu a způsobí jím zvlášť závažný následek.

§ 288

Ohrožování morálního stavu jednotky

(1) Kdo popuzuje vojáky proti vojenské službě nebo proti nadřízenému, kdo šíří malomyslnost, nebo kdo jinak soustavně rozvrací kázeň, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(2) Odnětím svobody na pět až ~~patnáct~~ dvacet pět let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu nebo za bojové situace.

§ 288a

Porušování služebních povinností

(1) Kdo ke škodě součásti ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru neplněním uložených služebních povinností, byť i z nedbalosti, podstatně sníží použitelnost výzbroje, výstroje nebo jiných věcných prostředků, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.

(2) Kdo bez oprávnění užije věcného prostředku větší hodnoty uvedeného v odstavci 1 k účelu, pro který není určen, nebo k takovému užití dá souhlas, nebo kdo zneužije nebo umožní zneužití podřízených k mimoslužebním úkonům, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,
a) opatří-li činem uvedeným v odstavci 2 sobě nebo jinému značný prospěch, nebo
b) způsobí-li úmyslně spáchaným činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 snížení bojeschopnosti, značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

(4) Odnětím svobody na pět až ~~patnáct~~ dvacet pět let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li úmyslně čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu nebo za bojové situace.

§ 289

Zbabělost před nepřítelem

Kdo se za bojové situace ze zbabělosti nebo malomyslnosti vzdá do zajetí, bude potrestán odnětím svobody na deset až ~~patnáct~~ dvacet pět let nebo ~~výjimečným trestem~~.

§ 290

Nesplnění bojového úkolu

(1) Kdo se bez dovolení vzdálí za bojové situace, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až ~~patnáct~~ dvacet pět let ~~nebo výjimečným trestem~~.

(2) Kdo se za bojové situace vyhýbá povinnosti splnit bojový úkol nebo odepře použití zbraně, bude potrestán odnětím svobody na deset let nebo výjimečným trestem.

§ 291

Opuštění bojových prostředků

(1) Kdo za bojové situace odhodí, opustí nebo učiní neupotřebitelnou zbraň nebo jiný válečný materiál, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až sedm let.

(2) Odnětím svobody na pět až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~ bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 zvlášť závažný následek.

§ 292

Vydání bojových prostředků nepříteli

Velitel, který, aniž to bylo vyvoláno bojovou situací, nepříteli vydá, byť i z nedbalosti, vojenské síly nebo ponechá mu opevnění, bojovou techniku nebo jiné bojové prostředky, bude potrestán, nejednal-li v úmyslu podporovat nepřítele, odnětím svobody na tři léta až ~~patnáct~~ **dvacet pět** let ~~nebo výjimečným trestem~~.